

**STATSRÅDET FÖRORDNING OM ÄNDRING AV 2 OCH 4 § I STATSRÅDETS
FÖRORDNING OM TIDSBESTÄMT UNDERSTÖD FÖR KOSTNADERNA FÖR
AVLÄGSNANDE AV GRÅSÄLSHANAR SOM ORSAKAR SKADOR FÖR
KOMMERSIELLT FISKE OCH FISKODLING**

HUVUDSAKLIGT INNEHÅLL

Det föreslås att statsrådet utfärdar en förordning om ändring av 2 och 4 § i statsrådets förordning om tidsbestämt understöd för kostnaderna för avlägsnande av gråsälshanar som orsakar skador för kommersiellt fiske och fiskodling. Förordningen avses träda i kraft så fort som möjligt.

MOTIVERING

1. Bakgrund

Statsrådet har utfärdat en förordning om tidsbestämt understöd för kostnaderna för avlägsnande av gråsälshanar som orsakar skador för kommersiellt fiske och fiskodling (184/2020). Syftet med de arvoden som beviljas med stöd av förordningen är att ersätta de kostnader som avlägsnandet av gråsälshanar som orsakar skador medför för kommersiella fiskare och fiskodlare.

Statsrådets förordning 184/2020 har tillämpats sedan april 2020 och man har fått praktisk erfarenhet av genomförandet av systemet. År 2021 ökade antalet gråsälshanar som avlägsnades med hjälp av understödet från 59 avlägsnade gråsälshanar år 2020 till 80. Även under 2021 ökade fångsten betydligt till sammanlagt 413 gråsälar från den tidigare nivån på ca 200 gråsälar.

2. Förslag

På basis av erfarenheterna har det bedömts att det understödsbelopp på 250 euro för inledande hantering av gråsälshanar (ilandförande och provtagning för forskning) som grundar sig på 4 § i förordningen inte motsvarar det faktiska inkomstbortfall och de faktiska kostnader som kommersiella fiskare och fiskodlare orsakas av att avlägsna gråsälshanar.

Att avlägsna en gråsälshane som orsakar skador t.ex. i närheten av en ryssja är krävande och förutsätter ofta att mer än en arbetsdag används för det. Detta går ut över den kommersiella fiskarens eller fiskodlarens egentliga arbete och fiskarens fångst. Det nuvarande understödsbeloppet på 250 euro motsvarar således inte helt kostnaderna och därför föreslås det att det lite höjs. Likaså höjs maximibeloppet för det understöd som betalas för nedgrävandet och ett intyg över bortskaffade gråsälshanar.

Den senaste tidens observationer har också visat att sälarna orsakar ytterst skadlig predation vid mynningar av älvar som hör till vattendrag för vandringsfisk, där vandringsfisk förökar sig. Detta har bl.a. betydligt minskat romtagning från sik, vilket sannolikt kommer att minska utplanteringen av yngel samt sikfångsterna under de kommande åren. Därför är det behövt att utvidga förordningens tillämpningsområde till att omfatta även älvar som hör till vattendrag för vandringsfisk och deras mynningsområden. Avlägsnande av gråsälshanar särskilt från dessa områden är till stor nytta för bestånden av vandringsfisk och fisket.

Gråsälens orsakar som helhet fortfarande betydande skada för såväl kommersiellt fiske som fiskodling.

I regeringsprogrammet för statsminister Sanna Marins regering konstateras det att ”*det ska införas en ersättning för kostnaderna för att avlägsna sälar som orsakar skador*”. Genom detta förslag till ändring av förordningen genomförs skrivningen i fråga i regeringsprogrammet.

3. Detaljmotivering

2 § Definitioner

Det föreslås att definitionen i 2 punkten ändras så att avlägsnande av gråsälshanar ska gälla utöver gråsälshanar som avlägsnas från fiskeredskap eller fiskodlingar eller på ett avstånd av högst 200 meter från dem även gråsälshanar som avlägsnas från älvar som hör till vattendrag för vandringsfisk enligt 64 § i lagen om fiske (379/2015) och från deras mynningsområden. Dessa områden som ofta är viktiga med tanke på hotade vandringsfiskars fortplantning ska således omfattas av förordningens tillämpningsområde, även om det inte bedrivs kommersiellt fiske eller fiskodling i dem.

4 § Understödet maximibelopp

Det föreslås att understödsbeloppet i 2 mom. för inledande hantering av en avlägsnad gråsälshane höjs från 250 euro till 350 euro. Understödsbeloppet för inledande hantering skulle så bättre motsvara nuvarande situation där ett avlägsnande av en gråsälshane ofta förutsätter mera än en arbetsdag så som det uppskattades då förordningen fastställdes.

Vid behandlingen av stödansökningar och enligt den respons som getts om systemet är nedgrävningen av gråsälshanar det huvudsakliga sättet att göra sig av med dem, endast i två fall har gråsälens förts till en avfallshanteringsstation. Nedgrävningens arbetet utförs huvudsakligen med en grävmaskin. Understödsbeloppet för nedgrävning är underdimensionerat särskilt i de fall där sökanden måste hyra en grävmaskin eller köpa en grävtjänst. Det ifrågakvarande understödsbeloppet är därmed motiverat att höjas från 150 till 250 euro.

Understödet för intyg har ansetts vara underdimensionerat och erhållandet av ett intyg är i många fall svårt. Understödsbeloppet för intyg föreslår man därmed höja från högst 50 euro till högst 100 euro och efter det första intyget till 75 euro eller, om intyget gäller flera gråsälshanar under ett och samma inspektionsbesök, att ett understöd på högst 250 euro beviljas för ett intygsbesök som görs under ett kalenderdygn.

Ikraftträdande

Ändringen av förordningen föreslås träda i kraft så fort som möjligt.

4. Förslagets konsekvenser

Man kan uppskatta att de höjda understödsbeloppen ersätter de kostnader som avlägsnandet av gråsälshanar orsakar de kommersiella fiskarna eller fiskodlarna. Detta torde också leda till att antalet avlägsnade gråsälshanar ökar under förordningens återstående giltighetstid, som löper ut vid utgången av 2023.

Höjningen av de föreslagna understödsbeloppen genomförs inom ramen för det anslag som beviljats på basis av regeringsprogrammet. Det med stöd av förordning 184/2020 under 2020 och 2021 avlägsnade antalet gråsälshanar som orsakar skador kan med det tillgängliga anslaget ökas. Likaså är det möjligt att med det tillgängliga anslaget utvidga förordningens tillämpningsområde till de älvar och älvmynnningar som hör till vattendrag för vandringsfisk. Även nyttjandegraden för jaktkvoten gör det möjligt att avsevärt öka antalet gråsälshanar som avlägsnas.

5. Övriga förslag som hänför sig till förslaget

Det förslag till förordning som gäller dessa ändringar är på remiss samtidigt med begäran om utlåtande om att höja det minsta knutavståndet för nätfiske efter sik.

Naturresursinstitutet har påpekat att den allt starkare gråsäls- och vikarstammen orsakar betydande naturlig dödlighet hos sik. Enligt undersökningar ligger denna naturliga dödlighet på samma nivå som den fiskedödlighet som det kommersiella fisket orsakar. Dessutom orsakar sälarna de största skadorna på fångst och fiskeredskap just när det gäller sikfisket. Därför är förutom en reglering av nätfisket också åtgärder för att minska de skador som sälarna orsakar nödvändiga.

Dessutom behöver Naturresursinstitutets forskningsarbete för att utveckla sälskrämmor och inrätta sälfria områden inriktas på att skydda sikfisket mot säl. Siken är som den värdefullaste arten också utsatt för de största sälskadorna.

Statsrådets förordning om ändring av 2 och 4 § i statsrådets förordning om tidsbestämt understöd för kostnaderna för avlägsnande av gråsälshanar som orsakar skador för kommersiellt fiske och fiskodling

I enlighet med statsrådets beslut

ändras 2 § 1 mom. 2 punkten och 4 § 2 mom. i statsrådets förordning om tidsbestämt understöd för kostnaderna för avlägsnande av gråsälshanar som orsakar skador för kommersiellt fiske och fiskodling (184/2020) som följer:

2 §

Definitioner

Vad som i denna förordning föreskrivs om

-----
2) avlägsnade gråsäl är gråsälshanar som orsakat skador för fiske- eller fiskodlingsverksamhet och som därför har avlägsnats från fiskeredskap eller fiskodlingar eller på ett avstånd av högst 200 meter från dem så att avståndet från en ryssja räknas från redskapets andra delar än ledarmen samt i älvar och älvmynningar som hör till vattendrag för vandringsfisk,
-----

4 §

Understödet maximibelopp

Understödet för inledande hantering av en avlägsnad gråsäl är 350250 euro och för transport av en avlägsnad gråsäl 100 euro. Om den avlägsnade gråsälen grävs ner i marken, är understödet för bortskaffande 250150 euro och om den avlägsnade gråsälen levereras till en annan aktör för bortskaffande beviljas understöd till samma belopp som den avgift för bortskaffande som aktören tar ut, dock högst 300 euro. Understödet för intyg är samma belopp som tas ut för intyget, dock högst 10050 euro per avlägsnad gråsäl och under samma inspektionsbesök efter det första intyget högst 75 euro. Understödet för flera intyg som getts under ett kalenderdygn är högst 250 euro.

Denna förordning träder i kraft den 2022